

Sygn. akt XVII *AmE* 5/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Hanna Kulesza**

Protokolant: sekretarz sądowa Irmina Bartochowska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2015 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **D. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...)** w **D.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania **D. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...)** w **D.** od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 19 listopada 2013 r. nr (...)

1. zmienia punkt 2 zaskarżonej decyzji przez obniżenie **D. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...)** w **D.** kary pieniężnej do kwoty 6 371 zł (słownie: sześć tysięcy trzysta siedemdziesiąt jeden) złotych stanowiącej (...) % przychodów z działalności koncesjonowanej, uzyskanych przez przedsiębiorcę w 2012r.;
2. oddala odwołanie w pozostałej części;
3. zasądza od **D. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...)** w **D.** na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Hanna Kulesza

Sygn. XVII AmE 5/14

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej pozwany) w dniu 19 listopada 2013 r. wydał decyzję w której :

-na podstawie art. 56 ust. 1 pkt. 12, w związku z art. 56 ust. 2 ,ust. 3, i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej orzekł, że:

1. przedsiębiorca – **D. C.**, prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) w miejscowości **D.** przy ul. (...) posiadająca numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...))

- nie przestrzegала obowiązków wynikających z koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 26 sierpnia 2011r. Nr (...), w ten sposób, iż dokonywała obrotu paliwami ciekłymi na stacji paliw zlokalizowanej w miejscowości **S.**, przy ul. (...), podczas gdy zgodnie z przedmiotem i zakresem działalności określonym w punkcie 1 koncesji mogła dokonywać obrotu paliwami ciekłymi wyłącznie przy wykorzystaniu stacji paliw w miejscowości **D.** przy ul. (...) oraz,

- naruszyła warunek 2.4.1. tej koncesji w ten sposób, iż nie poinformowała Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o przyjęciu do użytkowania stacji paliw w miejscowości S. przy ul. (...);

2. za działanie opisane w pkt. 1 decyzji wymierzył przedsiębiorcy – D. C. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) w miejscowości D. przy ul. (...) karę pieniężną w wysokości 31.123,00 zł (słownie trzydzieści jeden tysięcy sto dwadzieścia trzy złote) co stanowi, (...) przychodów z działalności koncesjonowanej uzyskanych przez przedsiębiorcę w 2012r.

(decyzja nr (...) z dnia 19 listopada 2013 r. k. 4 verte)

Odwołaniem złożonym 6 grudnia 2013r. powódka - D. C. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) w D. zaskarżyła decyzję w całości .

Decyzji zarzucono:

1. naruszenie art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. naruszenie art. 56 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (tj.: Dz. U. z 2012r. poz. 1059).
3. art. 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (jt: Dz. U. z 2013r. poz. 267)

W uzasadnieniu powódka wskazała, że ukaranie jej mandatem karnym za prowadzenie działalności gospodarczej bez wymaganej koncesji tj. za czyn określony w art. 60¹ kodeksu wykroczeń uchyla zasadność wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie przepisów prawa energetycznego, powołując się na konstytucyjną zasadę zakazu wymiaru ponownej represji za znamiona tego samego czynu.

Powódka wskazywała ponadto , że działalność gospodarczą na stacji paliw w D. przejęła po mężu , który posiadał koncesję określającą przedmiot i zakres działalności ogólnie jako - obrót paliwami ciekłymi , dlatego nie zwróciła uwagi na szczegółowe zapisy jakie zawierała udzielona jej koncesja z dnia 26 sierpnia 2011r. Do zarzucanego jej naruszenia doszło w sposób nieświadomy a niewykonanie obowiązku powiadomienia Prezesa o przyjęciu do eksploatacji stacji paliw w S. wynikało z błędnego zrozumienia warunku 2.4.1. koncesji . Powódka zaznaczyła przy tym , że dopełniła wszystkie inne wymagane formalności związane z rozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej .

Na wypadek nie uwzględnienia powyższej argumentacji powódka podniosła , że przy wymierzeniu kary, określonej na poziomie (...) % osiągniętego przychodu w roku poprzedzającym wydanie decyzji, nie została uwzględniona sytuacja finansowa powodowego przedsiębiorstwa.

Przy tak określonych zarzutach powód wniósł o uchylenie decyzji, względnie o odstąpienie od wymierzenia kary bądź o obniżenie jej wymiaru..

(odwołanie wraz załącznikami k. 10-18 akt sądowych)

Pozwany - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki – odpowiadając na odwołanie podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie wnosząc o oddalenie odwołania w całości, wnosząc o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norma przepisanych

(odpowiedź na odwołanie k.28-31 akt sądowych)

Sąd Okręgowy - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

D. C. - jako przedsiębiorca prowadziła działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 26 sierpnia 2011r. Nr (...).

(koncesja k. 2-4 akt administracyjnych)

Według zapisu pkt. 1 udzielonej koncesji, określającego przedmiot i zakres działalności, obrót paliwami ciekłymi przez ww. przedsiębiorcę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej ma się odbywać przy wykorzystaniu stacji paliw przy ul. (...) w D. przy wykorzystaniu zbiorników paliw ciekłych o numerach fabrycznych (...) ewid. (...), (...) (nr ewid. (...))

(dowód: koncesja przedsiębiorcy k. 2 akt administracyjnych)

Warunek koncesji 2.4.1. zawierał postanowienie o treści : „Koncesjonariusz jest obowiązany zawiadomić Prezesa URE o istotnych zmianach dotyczących wykonywanej działalności objętej niniejszą koncesją (w tym w szczególności nazwy, siedziby, numeru w rejestrze przedsiębiorców, numeru identyfikacji podatkowej, rozszerzenia bądź ograniczenia zakresu tej działalności) nie później niż 14 dni od dnia ich powstania.”

(dowód: koncesja przedsiębiorcy k. 3 akt administracyjnych)

Na podstawie umowy najmu z dnia 23 maja 2012 r. powódka wydzierżawiła działkę nr (...) w S. przy ulicy (...), na której znajdowała się eksploatowana stacja paliw, i od dnia 1 czerwca rozpoczęła obrót paliwami ciekłymi na tej stacji.

(dowód: umowa najmu k.8 akt adm. , pismo powódki k. 5 akt adm.).

Pismem z 10.10.2012r. przedsiębiorca złożył wniosek o rozszerzenie zakresu przedmiotu działalności koncesjonowanej przy wykorzystaniu stacji paliw w S. przy ul. (...).

Prezes URE decyzją z dnia 12.12.2012r. zmienił decyzję z dnia 26 sierpnia 2011r. w sprawie udzielenia koncesji poprzez rozszerzenie przedmiotu i zakresu koncesji w ten sposób , że przedsiębiorca został upoważniony do obrotu paliwami ciekłymi (wskazanymi w koncesji) przy wykorzystaniu stacji paliw zlokalizowanych przy ul. (...) w D. oraz przy ul. (...) w S..

(dowód: decyzja k.13 akt adm.)

Prezes URE 17 kwietnia 2013r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia kary z tytułu naruszenia pkt 1 koncesji określającego przedmiot i zakres działalności i warunku 2.4.1 koncesji Nr (...).

(dowód: zawiadomienie k. 20-21 akt administracyjnych,)

Przychód przedsiębiorcy z tytułu działalności gospodarczej koncesjonowanej w roku 2012 wyniósł (...) zł. Przedsiębiorca w ramach prowadzonej działalności gospodarczej posiada wierzytelności na kwotę 223 245,78 zł z tytułu nie uiszczenia wymagalnych płatności za sprzedane paliwo.

(dowód: pismo przedsiębiorcy wraz załącznikami k. 23-50 akt administracyjnych).

Zawiadomieniem z dnia 6 czerwca 2013 r. Prezes URE w oparciu o art. 10 § 1 k.p.a powiadomił przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie i możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy i prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień - z prawa tego przedsiębiorca nie skorzystał.

(dowód zawiadomienie k. 52 akt administracyjnych.)

Na stacji paliw przy ul. (...) w S., przed objęciem jej w użytkowanie przez powódkę, była prowadzona objęta koncesją udzieloną przez organ działalność polegająca na obrocie paliwami ciekłymi.

(okoliczność przyznana).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz w aktach przesłanych przez organ regulacyjny

Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie tylko w zakresie zgłoszonego żądania obniżenia kary pieniężnej.

Z treści punktu 1 udzielonej powodowi koncesji, określającego jej przedmiot i zakres wynika, że stanowiła ją działalność wykonywana przy wykorzystaniu stacji paliw usytuowanej przy ul. (...) w D.. Natomiast zgodnie z brzmieniem punktu 2.4.1 koncesji: „Koncesjonariusz jest obowiązany zawiadomić Prezesa URE o istotnych zmianach, dotyczących wykonywanej działalności objętej niniejszą koncesją w tym w szczególności (...) rozszerzenia bądź ograniczenia zakresu tej działalności) nie później niż 14dni od dnia ich powstania” . Z powyższych zapisów wynika ,iż powódka uprawniona była do prowadzenia działalności tylko w ramach stacji paliw przy ul. (...) w D. Tymczasem bezspornym jest , ze od dnia 01 czerwca 2012r. powódka prowadziła także działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi z wykorzystaniem stacji paliw przy ul. (...) w S., a z wnioskiem o zmianę koncesji wystąpiła dopiero 10 października 2012r. tj po upływie terminu określonego w warunku 2.4.1 posiadanej koncesji.

Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku , ze powódka naruszyła obowiązki wynikające z punktu 1 koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej jej decyzją Prezesa URE z dnia 26 sierpnia 2011r. oraz warunek 2.4.1. tej koncesji prowadząc w okresie od 01 czerwca 2012r. do dnia 12 października 2012r. (zmiana koncesji) działalność na stacji paliw w S. , co było niezgodne z posiadaną koncesją.

Stosownie do art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

W judykaturze konsekwentnie wskazuje się, że odpowiedzialność z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z ustawy - Prawo energetyczne, sankcjonowana karą pieniężną nakładaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 56 ust. 1 tej ustawy, ma charakter odpowiedzialności obiektywnej, nie jest zatem konieczne wykazanie winy umyślnej lub nieumyślnej karanego podmiotu. Nie oznacza to, że nie istnieje możliwość ograniczenia lub wyłączenia tej odpowiedzialności, gdyż w zakresie, w jakim dochodzi do wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej, zasady sądowej weryfikacji prawidłowości orzeczenia organu regulacyjnego w tym zakresie powinny odpowiadać wymogom analogicznym do tych, jakie obowiązują sąd orzekający w sprawie karnej. Powoduje to, że powód może uniknąć kary, gdy wykaze, że obiektywne okoliczności danej sprawy uniemożliwiają przypisanie mu naruszenia przepisów ustawy, z uwagi na podjęte działania o charakterze ostrożnościowo-prewencyjnym.

Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić , że wskazywane przez powódkę przyczyny naruszenia przez nią postanowień koncesji tj. niezaznajomienie się przez powódkę w sposób rzetelny z treścią nałożonych obowiązków, mających regulacyjny charakter, bądź też niewłaściwe zrozumienie przez nią zapisów warunków otrzymanej koncesji nie mogą być uznane za takie obiektywne okoliczności, które zwalniałyby ją od odpowiedzialności. Nie ulega wątpliwości ,ze powódka jako profesjonalista prowadzący działalność gospodarczą powinna była znać treść aktu administracyjnego określającego jego uprawnienia ale także obowiązki.

Nie wyłącza również odpowiedzialności powódki z tytułu sankcji określonej w art. 56 ust.1 pkt 12 Prawa energetycznego fakt uprzedniego ukarania jej przez Komendę Miejską Policji w O. mandatem karnym za wykroczenie przewidziane w art. 60¹ paragraf 1 Kodeksu wykroczeń . Fakt iż zachowanie powódki wypełnia znamiona czynu występku określonego przepisami ustawy prawo o wykroczeniach nie uniemożliwia wymierzenie przez Prezesa URE kary pieniężnej , która zalicza się do sankcji administracyjnych, ponieważ są to dwa niezależne od siebie reżimy odpowiedzialności.

Rozważeniu zatem pozostaje kwestia prawidłowości uwzględnienia przepisów ustawy Prawo energetyczne przy wymierzaniu powódce kary pieniężnej za stwierdzone naruszenie warunków koncesji.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary ponieważ nie zostały kumulatywnie spełnione przesłanki z art. 56 ust 6a Prawa energetycznego. W szczególności nie można uznać za znikomy stopnia szkodliwości popełnionego przez powódkę czynu. Należy mieć na uwadze, że od przedsiębiorcy prowadzącego działalność na podstawie koncesji wymagany jest podwyższony stopień należytej staranności a działalność ta jest szczególnie kontrolowana przez organy państwowe ze względu na jej znaczenie dla zabezpieczenia interesów odbiorców i stabilności obrotu gospodarczego. W związku z tym niezgłoszenie przez powódkę prowadzenia działalności gospodarczej wymagającej stosownej koncesji, na stacji paliw, która nie została ujęta w posiadanej przez powódkę koncesji nie można uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości.

Oceniając wysokość wymierzonej zaskarżoną decyzją kary pieniężnej, Sąd biorąc pod uwagę przesłanki wskazane w treści art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego- stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe, doszedł do przekonania, że w przedmiotowym przypadku zachodzą przesłanki do jej obniżenia. W ocenie Sądu w zaskarżonej decyzji uzasadniając wymiar nałożonej kary pieniężnej Prezes nie rozważył przesłanki możliwości finansowych powódki odnosząc się wyłącznie do wysokości wykazanego przychodu. Tymczasem powódka podnosiła, że mimo osiągnięcia w roku 2012 z działalności koncesjonowanej dochodu w wysokości (...) zł odbiorcy paliwa są jej winni kwotę 223.245,75zł, przedstawiając na tę okoliczność nieprawomocne nakazy zapłaty oraz zgłoszenie wierzytelności.

Na uwzględnienie zasługuje również zdaniem Sądu okoliczność (niekwestionowana przez pozwanego), iż na stacji paliw w S. przed jej objęciem przez powódkę była prowadzona koncesjonowana działalność polegająca na obrocie paliwem ciekłym, a zatem objęta kontrolą organu, który uznając warunki techniczne panujące na tej stacji za prawidłowe zmienił posiadaną przez powódkę koncesję poprzez rozszerzenie zakresu działalności na tę stację paliw. Ponadto powódka złożyła wniosek o zmianę koncesji niezwłocznie po otrzymaniu w dniu 02 października 2012 r. pisma Prezesa URE zobowiązującego do złożenia wyjaśnień na okoliczność przekroczenia uprawnień z posiadanej koncesji.

Obiektywnie oceniając powódka nie wywiązała się z warunków koncesji, co uzasadniało nałożenie kary, ale jej wysokość w ocenie Sądu była nieproporcjonalnie wysoka do jej możliwości finansowych i stopnia winy.

Wszystkie te okoliczności zdaniem Sądu wskazują na zasadność zmniejszenia nałożonej na powódkę kary i określenie jej wysokości na poziomie (...) osiągniętego przychodu, co stanowi kwotę 6 371 złotych (słownie: sześć tysięcy trzysta siedemdziesiąt jedno).

Podkreślenia wymaga bowiem, że kara pieniężna, ma pełnić funkcję prewencji szczególnej i ogólnej, a więc być zarówno realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów, ale także wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość, zapobiegającym powtarzaniu nagannych zachowań.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że ustalona kara na poziomie (...) przychodu spełni powyżej wymienione cele i jest jednocześnie dolegliwością nie przekraczającą możliwości finansowych powódki..

Z tych względów Sąd Okręgowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w części, oddalając odwołanie w pozostałej części jako niezasadne na podstawie art. 479⁵³§1 kpc.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c., obciążając nimi w całości powoda z uwagi na częściowe tylko uwzględnienie jego żądań.

SSO Hanna Kulesza